

Partners, not in crime

In tijden waarin de accountant steeds kritischer, objectiever en zelfstandiger naar zijn klant dient op te treden en hij meer en meer maatschappelijke belangen in acht dient te nemen, dreigt hij uiteindelijk ook in het MKB-segment zijn rol als klankbord voor de ondernemer te verliezen. De belastingadviseur kan daarentegen partijdiger optreden en zich primair richten op de belangen van zijn cliënt. De rol van partijdige belangenbehartiger mag er echter niet toe leiden dat de belastingadviseur met zijn klanten wordt vereenzelvigd. Ook mag niet de indruk ontstaan dat hij zijn cliëntele aan een spreekwoordelijk touwtje heeft. Een ondernemer heeft immers in het algemeen duidelijke ideeën over hetgeen hij wil of juist niet wil.

Natuurlijk is het onacceptabel dat de belastingadviseur zich leent voor straf- en beboetbare feiten, zoals het doen van een nihilaangifte als de liquiditeitspositie van de ondernemer de afdracht van de verschuldigde belastingen niet zou toelaten. Dan is er sprake van een opzettelijk onjuiste aangifte, waaraan de adviseur eveneens opzettelijk heeft meegewerkt. De moeilijke casusposities doen zich echter voor als de klant besluit iets niet te doen, en zijn adviseur weet dat die klant zich bewust is van het feit dat dit wettelijk ongeoorloofd is. Denk aan de situatie dat de ondernemer besluit om, na eerst de volledige Beconfaciliteit te hebben benut, toch geen aangifte te doen.

Een ander pregnant voorbeeld in de praktijk is de ondernemer die geen suppletieaangifte voor de omzetbelasting doet, ondanks waarschuwingen van zijn adviseur. Kan nu ook de belastingadviseur een beboetbaar verwijt worden gemaakt voor deze omissies van zijn klant? De Hoge Raad heeft onlangs een arrest gewezen – ECLI:NL:HR:2014:3474 – waarin wordt benadrukt dat van medeplegen (zeker nog) geen sprake is als iemand zich niet tijdig heeft gedistantieerd van een persoon die een (omissie)delict heeft gepleegd. Met name wanneer de adviseur suppletieaangiften heeft voorbereid en in de reguliere aangiften vennootschapsbelasting of inkomstenbelasting expliciet kenbaar wordt gemaakt welk bedrag aan omzetbelasting over welk jaar nog gesuppleerd zou dienen te worden, mag hem niet worden verweten dat hij een medepleger is van de schending van de suppletieplicht van zijn cliënt. Dat hij geen afscheid neemt van die klant is dan onvoldoende om een boeterechtelijk verwijt te kunnen maken, en overigens ook niet in het belang van de Belastingdienst, nu de ‘sturende’ hand van de adviseur uiteindelijk verre te prefereren is boven de belastingplichtige ondernemer die zonder begeleiding van die adviseur maar wat ‘aanrommelt’ voor zover het zijn fiscale verplichtingen betreft. <<<

Prof. mr. dr. G.J.M.E. (Guido) de Bont

*Hoogleraar formeel belastingrecht aan de Erasmus Universiteit,
advocaat bij De Bont Advocaten en lid van de redactieraad*

